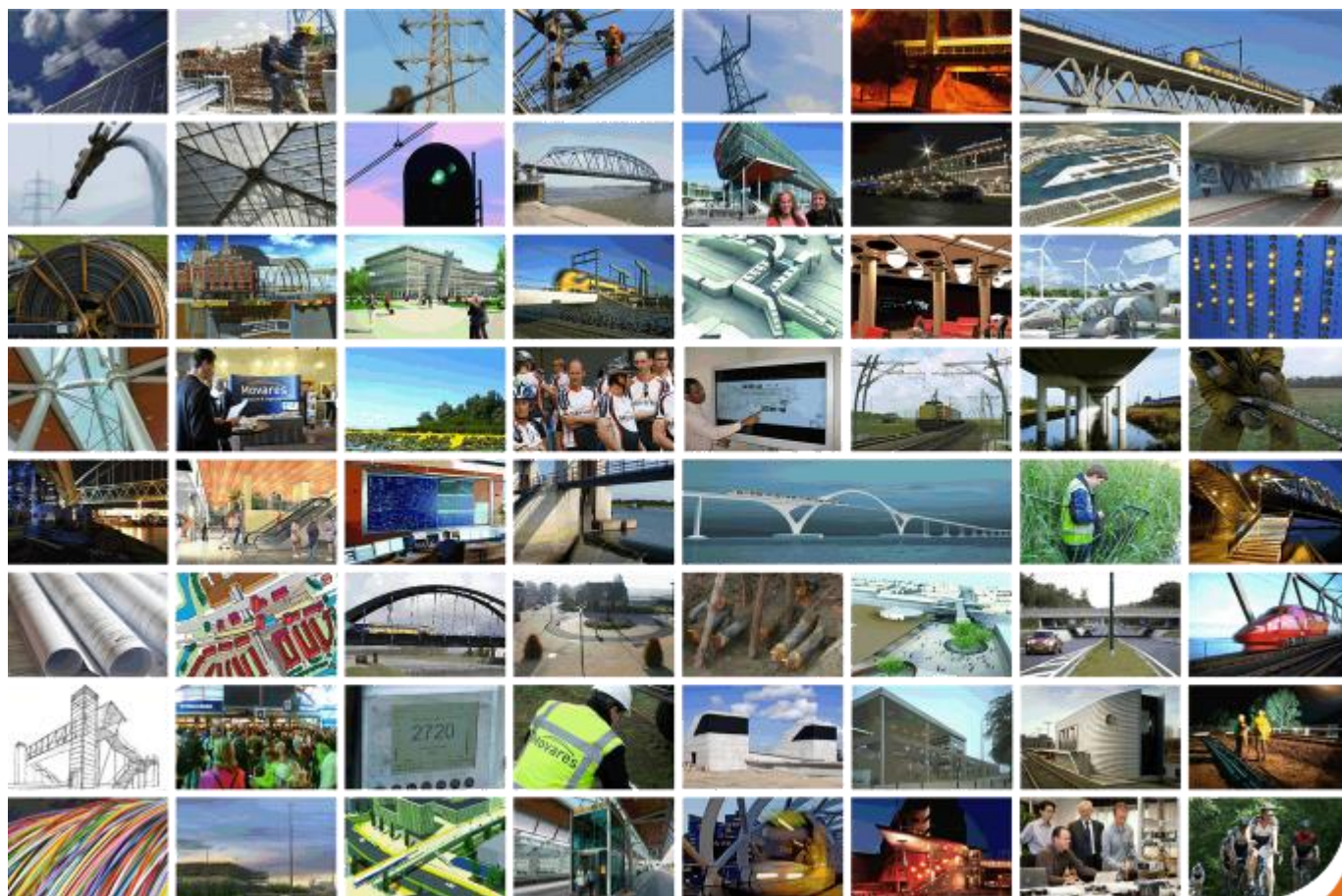

Herontwikkelingslocaties N241 Schagen; Quick scan ecologie

effecten op beschermde soorten en gebieden

Herontwikkelingslocaties woningen i.k.v. reconstructie van de N241

1 oktober 2013- Versie 1.3

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1.1 Doel	3
2 Wettelijk kader	4
2.1 Soortbescherming Flora- en faunawet	4
2.2 Rode Lijst	6
2.3 Gebiedsbescherming	6
2.3.1. <i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	6
2.3.2. <i>Ecologische Hoofdstructuur (EHS)</i>	7
3 Locatie en activiteiten	8
3.1 Locatie	8
3.1.1. <i>Planlocatie 1: Nes 20 (gemeente Schagen)</i>	9
3.1.2. <i>Planlocatie 2: Provincialeweg 5 (gemeente Hollands Kroon)</i>	10
3.1.3. <i>Planlocatie 3: Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)</i>	11
3.2 Activiteiten	12
4 Werkwijze	13
5 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten	14
5.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	14
5.2 Effecten op beschermde gebieden	14
6 Soortbescherming: resultaten en effecten	16
6.1 Planten	16
6.1.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	16
6.1.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	16
6.1.3. <i>Effectbespreking</i>	17
6.2 Vogels	17
6.2.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	17
6.2.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	17
6.2.3. <i>Effectbespreking</i>	19
6.3 Grondgebonden zoogdieren	20
6.3.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	20
6.3.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	20
6.3.3. <i>Effectbespreking</i>	20
6.4 Vleermuizen	21
6.4.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	21
6.4.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	21
6.4.3. <i>Effectbespreking</i>	22
6.5 Reptielen	23
6.5.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	23
6.5.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	23
6.5.3. <i>Effectbespreking</i>	23
6.6 Amfibieën	23
6.6.1. <i>Resultaten bureaustudie</i>	23
6.6.2. <i>Resultaten veldbezoek</i>	23
6.6.3. <i>Effectbespreking</i>	23

6.7 Vissen	23
6.7.1. Resultaten bureaustudie	23
6.7.2. Resultaten veldbezoek	24
6.7.3. Effectbespreking	24
6.8 Ongewervelden	24
6.8.1. Resultaten bureaustudie	24
6.8.2. Resultaten veldbezoek	24
6.8.3. Effectbespreking	24
7 Conclusies en aanbevelingen	25
7.1 Beschermde soorten	25
7.2 Ontheffing Flora- en faunawet	25
7.3 Gebiedsbescherming	28
7.4 Aanbevelingen	28
8 Literatuurlijst	30
Colofon	31

Inleiding

De provincie Noord-Holland heeft als voornemen de N241 tussen de N242 en de N248 te reconstrueren. Daartoe wordt een nieuw inpassingplan opgesteld. Vanwege de reconstructie dienen drie woningen te worden geamoveerd. Voor de reconstructie van de N241 zijn (in overleg met de provincie en de gemeenten) drie herontwikkelingsgebieden aangewezen, waarbinnen de woningen gebouwd mogen worden.

Bij dergelijke ruimtelijke ontwikkelingen is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of er door de werkzaamheden negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden. In de voorliggende quick scan ecologie worden alle beschermde soortgroepen flora en fauna behandeld (Flora- en faunawet) en wordt tevens ingegaan op de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, Nota Ruimte).

1.1 Doel

Voorliggende rapportage betreft een quick scan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Na afronding van de quick scan is duidelijkheid verkregen over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen.

De quick scan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig?
- Is er een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig?
- Is er toestemming nodig voor werken in EHS gebied?

2 Wettelijk kader

De toets is gericht op de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden. De soortbescherming is in de wet geregeld middels de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is geregeld middels de Natuurbeschermingswet en middels het beleid uit de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur).

2.1 Soortbescherming Flora- en faunawet

Soortbescherming in Nederland is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is op 1 april 2002 in werking getreden en voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland voorkomende planten en dieren.

Voor de beschermde soorten geldt een aantal verbodsbepalingen zoals weergegeven in onderstaand kader.

Artikel 8:

Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op een andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9:

Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11:

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13:

Het is verboden beschermde planten en dieren te vervoeren of onder zich te hebben.

Naast de verbodsbepalingen voor de in de wet genoemde beschermde soorten geldt voor alle in het wild voorkomende planten en dieren in Nederland de zorgplicht (artikel 2).

Ontheffing

Bij de Flora- en faunawet kan onder voorwaarden van het verbod op schadelijke handelingen worden afgeweken met een ontheffing of vrijstelling. De beschermde soorten zijn na het inwerking treden van de AMvB artikel 75 in 2005, verdeeld in drie categorieën (tabellen) waarvoor verschillende toetsingscriteria gelden voor het verkrijgen van een ontheffing.

Tabel 1 (algemene soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Hiervoor geldt een vrijstellingsregeling als bij ingrepen sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen.

Tabel 2 (overige / licht beschermde soorten)

Het betreft beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer gewerkt wordt volgens een door de minister van EL&I (voorheen LNV) goedgekeurde gedragscode. Wanneer er geen gedragscode is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden. Voorwaarde is dat er geen afbreuk gedaan mag worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (populatie-niveau). Dit is de zogenaamde 'lichte toets'.

Tabel 3 (streng beschermde soorten)

Het betreft streng beschermde soorten. Dit betreft soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Daarnaast betreft het soorten die door Nederland aan deze lijst zijn toegevoegd middels een AMvB van artikel 75. Voor deze soorten wordt alleen ontheffing verleend als er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing, waarbij gezocht moet worden naar alternatieven voor de locatie of voor de ingreep;
- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort;
- Er wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van de soort.

Deze criteria worden ook wel omschreven als de 'uitgebreide toets'.

Vogels

Vogels maken geen onderdeel uit van de tabellen. Alle vogels zijn in dezelfde mate beschermd. Broedende vogels met nesten, eieren of niet vliegvlugge jongen zijn, in navolging van de Europese Vogelrichtlijn, strikt beschermd; voor verstoring van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing gegeven. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen (circa 15 maart – 15 augustus) plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Uitzondering zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Voor het verstoren, beschadigen of vernietigen van jaarrond beschermde vogelnesten is altijd een ontheffing benodigd, ook als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Bij een ontheffingaanvraag, zal de uitgebreide toets zoals beschreven onder soorten van tabel 3 worden toegepast. Het in of bij wet genoemd belang moet in de Vogelrichtlijn zijn opgenomen. In augustus 2009 is een wijziging in de Flora- en faunawet doorgevoerd. Met de wijziging van de Flora- en faunawet is een nieuwe vogellijst afgegeven. In deze vogellijst is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (vogels van categorie 1 t/m 4) en soorten waarvoor de nesten niet jaarrond zijn beschermd, maar waarvoor wel inventarisatie gewenst is (vogels van categorie 5). Indien vogels uit de laatste groep in de projectlocatie aanwezig zijn moet een omgevingscheck gedaan worden om te kijken of in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn. Wanneer in de omgeving onvoldoende broedbiotoop aanwezig is, zijn ook de nesten van soorten uit categorie 5 jaarrond beschermd (min LNV, augustus 2009).

Functionaliteit behouden

Door een wijziging in de beoordeling van ontheffingaanvragen in augustus 2009, is het mogelijk om te voorkomen dat een ontheffing nodig is. Dit is het geval wanneer mitigerende maatregelen er voor zorgen dat de ‘functionele leefomgeving’ van dieren intact blijft. Dit betekent bijvoorbeeld dat er voorafgaand aan de ingreep nieuw leefgebied wordt gerealiseerd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor vogels kan dit van belang zijn omdat er alleen ontheffing kan worden verkregen bij een beperkt aantal belangen welke in respectievelijk de Habitatrictlijn of Vogelrichtlijn worden aangegeven. Deze handelswijze kan formeel worden bekrachtigd bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag geeft dan een zogenoemde ‘positieve afwijzing’ af. Dat betekent dat er geen ontheffing nodig is omdat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Recent zijn er uitspraken van de Raad van State (op 3 oktober 2012, uitspraak 201108112/1/A3 en 11 juli 2012, uitspraak 201104809) waarbij het ministerie van EL&I onterecht de ontheffingsprocedure niet volledig doorlopen had. De positieve afwijzing was onterecht afgegeven. Het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie van de groene adviesbureaus waarbij Movares ook is aangesloten, benadrukt naar aanleiding van deze uitspraken dat maatregelen om effecten op natuur te voorkomen veel meer aandacht moeten krijgen. In de praktijk betekent dit veelal een tijdige en adequate uitvoering van maatregelen waarvan de effectiviteit is aangetoond.

2.2 Rode Lijst

Een Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de minister van EL&I. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. De Rode lijsten helpen daarbij. Deze lijsten worden ook gebruikt om te toetsen of de beleidsdoelen over biodiversiteit worden gehaald (www.rijksoverheid.nl).

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1. *Natuurbeschermingswet 1998*

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet in werking getreden. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrictlijn, voor zover die zien op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. Directe toetsing aan de Vogel- en Habitatrictlijn is daarmee niet meer aan de orde. Onder de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 worden de Vogel- en Habitatrictlijngebieden aangewezen en beschermd. Deze worden gezamenlijk Natura 2000-gebieden genoemd. Daarnaast worden Beschermd Natuurmonumenten en Wetlands aangewezen en beschermd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Nederland zal in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

2.3.2. Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van de EHS is vastgelegd in de Nota Ruimte. De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening in juli 2008 wordt het ruimtelijke beleid van de provincies vastgelegd in structuurvisies. Totdat de nieuwe structuurvisies zijn opgesteld, gelden de bestaande streekplannen en provinciale omgevingsplannen volgens de Wro als structuurvisie. Provincies wijzen in hun structuurvisie de gebieden aan die onder de EHS vallen. In of in de nabijheid van EHS-gebied geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe plannen of projecten zijn niet toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële)waarden en kenmerken van het EHS-gebied significant aantasten, tenzij er sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De planologische bescherming van de EHS vindt plaats in op basis van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen bestemmingsplannen.

3 Locatie en activiteiten

3.1 Locatie

Voor de reconstructie van de N241 zijn (in overleg met de provincie en de gemeenten) drie gebieden aangewezen, waarbinnen de te amoveren woningen herbouwd mogen worden. Deze quick scan heeft betrekking op de drie onderstaande herontwikkelingsgebieden:

1. Herontwikkelingslocatie voor de verplaatsing van Nes 20 (gemeente Schagen)
Nieuw gebruik: burgerwoning
2. Herontwikkelingslocatie voor de verplaatsing van Provincialeweg 5 (gemeente Hollands Kroon)
Nieuw gebruik: agrarisch bedrijf met dienstwoning.
3. Herontwikkelingslocatie voor de verplaatsing van Provincialeweg 24 (gemeente Hollands Kroon)
Nieuw gebruik: agrarisch bedrijf met dienstwoning.

Figuur 1: Luchtfoto met hierin de ligging van de planlocaties (rode cirkels) en de huidige N241 (gele stippellijn) aangegeven (bron: Geoserver)

3.1.1. Planlocatie 1: Nes 20 (gemeente Schagen)

De locatie maakt onderdeel uit van een volkstuinencomplex (figuur 2). Het plangebied bestaat uit volkstuinen en bijbehorend schuurtje en een strook met opgaande beplanting (zie foto 1).

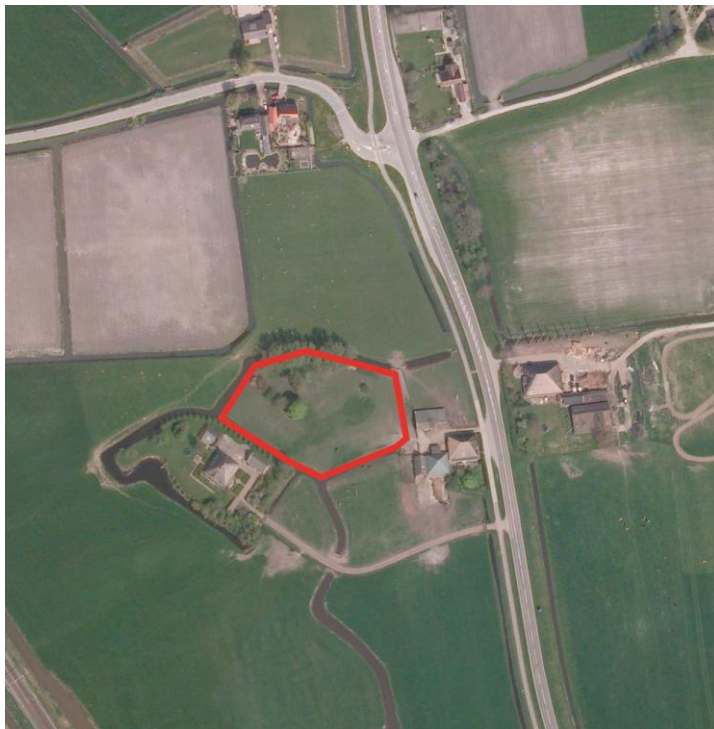
Figuur 2: Luchtfoto met hierin de scope van planlocatie 1 (met rood) aangegeven (bron: Geoserver)

Foto 1: planlocatie 1

3.1.2. *Planlocatie 2:*
Provincialeweg 5
(gemeente
Hollands Kroon)

De locatie karakteriseert zich als een weiland met solitaire bomen en een bomenrij (zie figuur 3 en foto 2).

Figuur 3: Luchtfoto met hierin de scope van planlocatie 2 (met rood) aangegeven (bron: Geoserver)

Foto 2: planlocatie 2.

3.1.3. Planlocatie
3: Provincialeweg
24 (gemeente
Hollands Kroon)

Deze locatie bestaat uit agrarisch bouwland (figuur 4 en foto 3).

Figuur 4: Luchtfoto met hierin de scope van planlocatie 3 (met rood) aangegeven (bron: Geoserver)

Foto 3: planlocatie 3

3.2 Activiteiten

In overleg met de provincie en de gemeenten zijn drie gebieden aangewezen, waarbinnen er gebouwd mag worden. Het gaat voor planlocatie 1 om een burgerwoning en voor planlocatie 2 en 3 om een agrarisch bedrijf met dienstwoning. De exacte locaties van de toekomstige woningen binnen de planlocaties zijn nog niet bekend.

In plangebied 1 en 2 worden mogelijk bomen gekapt. De watergangen en haar taluds (die aan de planlocaties grenzen) maken geen onderdeel uit van het plangebied.

Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de werkzaamheden gaan plaats vinden.

4 Werkwijze

Voor de quick scan ecologie zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn diverse verspreidingsatlassen en internetbronnen geraadpleegd. Als uitgangspunt hierbij is aangehouden dat wordt gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten binnen het uurhok (5 x 5 km) van de projectlocatie, en naar aangrenzende uurhokken. Met de bureaustudie is tevens gekeken naar de ligging van beschermde gebieden.

2. Oriënterend veldbezoek

Er is overdag op 14 maart 2013 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan de projectlocatie gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond de projectlocatie. De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). De aanwezige watergangen zijn vanwege ijsvorming niet bemonsterd met een schepnet. Tijdens de inspectie heeft tevens een beoordeling van potentiële geschiktheid als groeiplaats, verblijfplaats en/of foerageergebied plaatsgevonden (biotoopbeoordeling).

3. Conclusies

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden op de projectlocatie.

5 Gebiedsbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden nabij de projectlocatie. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde gebieden.

5.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Het gebied 'Zwanenwater en Pettemerduinen' is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en ligt op ca. 7km afstand.

Er liggen verschillende gebieden rondom de planlocaties die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt op ca. 700m afstand.

Figuur 5: Ligging van de EHS gebieden (groene vlakken) rondom de planlocaties (roze rechthoeken)

5.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000

Gezien de afstand worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht.

EHS

Er liggen verschillende gebieden rondom de planlocaties die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor de bouw van de woningen zal een nieuw bestemmingsplan nodig zijn. Hierbij toetst de provincie in hoeverre er sprake is van aantasting van de kwaliteiten van de EHS. Er vindt geen ruimtebeslag plaats. Mogelijk is er wel sprake van indirecte versturende effecten op de EHS-gebieden (zoals geluid).

6 Soortbescherming: resultaten en effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten in en nabij de projectlocaties. Tevens wordt ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden zoals genoemd in hoofdstuk 3 op beschermde natuurwaarden kunnen optreden.

6.1 Planten

6.1.1. Resultaten bureaustudie

In de omgeving van de planlocaties zijn waarnemingen bekend van de rietorchis. (www.telmee.nl). Deze soort is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

6.1.2. Resultaten veldbezoek

Het veldbezoek is buiten de gunstige inventarisatieperiode verricht. Daarnaast lag er ten tijde van het veldbezoek een sneeuwdek (ca. 1 cm dikte). De rietorchis komt voor in veel verschillende biotopen zoals weilanden, waterkanten (kwelsloten), moerassen, langs spoorwegen en bermen. Binnen de drie planlocaties vormen de waterkanten mogelijk geschikt biotoop voor de rietorchis. Het voorkomen van de rietorchis kan daarmee niet op voorhand worden uitgesloten.

Op locatie 1 is een Jeneverbes (*Juniperus communis*) aangetroffen in een volkstuin (foto 4). Deze soort is als beschermd aangemerkt in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Deze is hoogst waarschijnlijk aangeplant.

Op basis van het biotoop worden er geen andere licht tot streng beschermde soorten (tabel 2/3 van de Flora- en faunawet) op de planlocaties verwacht.

Foto 5: een jeneverbes op locatie 1

6.1.3. Effectbespreking

Het voorkomen van de rietorchis langs de watergangen kan niet worden uitgesloten. De watergangen en haar taluds vormen echter geen onderdeel van de planlocaties. Indien de taluds langs de watergangen tot de scope van de werkzaamheden gaan behoren, is er aanvullend onderzoek nodig naar het voorkomen van de rietorchis.

Op locatie 1 is een Jeneverbes (*Juniperus communis*) aangetroffen. De jeneverbes komt van nature niet voor in (de omgeving van) het projectgebied. Het betreft een aangeplant exemplaar. Er is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd.

6.2 Vogels

6.2.1. Resultaten bureaustudie

In de omgeving van de projectlocatie komen 64-84 broedvogelsoorten voor waarvan 5-7 soorten zijn opgenomen op de Rode lijst (SOVON, 2002).

6.2.2. Resultaten veldbezoek

Op projectlocatie 1 en 2 zijn struiken en bomen aanwezig die geschikt zijn als biotoop voor broedvogels. Hier zijn nesten van algemene soorten als houtduif en zwarte kraai aangetroffen. De akker op locatie 3 is geschikt als broedplaats voor vogels als scholekster en kievit.

Jaarrond beschermde nesten

Op locatie 2 is een nest aangetroffen van een roofvogel, vermoedelijk een horst van een buizerd (figuur 5).

Figuur 5: Luchtfoto van locatie 2 met de locatie van de horst (rode stip) (bron luchtfoto:Geoserver)

Foto 5: de horst op locatie 2 (rode cirkel)

Daarnaast zijn er verschillende holten in de bomen op locatie 2 die in gebruik kunnen

zijn door vogels, als grote bonte specht of spreeuw. Het veldbezoek is verricht voor aanvang van het broedseizoen. Ook de nog altijd winterse weersomstandigheden (waardoor het tijdstip voor aanvang van broeden van vogels naar alle waarschijnlijkheid wordt uitgesteld) maken dat er geen broedende vogels konden worden vastgesteld.

De boerderij grenzend aan planlocatie 2 biedt geschikt biotoop voor de steenuil. De boerderij staat in een halfopen tot open landschap met verruigde vegetatie en biedt nestgelegenheid in de vorm van knotwilgen.

Foto 6: grenzend aan locatie 2 is geschikt biotoop aanwezig voor de steenuil

Op projectlocatie 1 en 3 zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.

6.2.3. Effectbespreking

Binnen de 3 planlocaties is geschikt broedbiotoop aanwezig voor vogels. De werkzaamheden waarbij beplanting (bomen, struiken) op locatie 1 en 2 wordt verwijderd en werkzaamheden die op het akkerland op locatie 3 plaatsvinden, kunnen doorgang vinden indien deze buiten het broedseizoen (+/- half maart – half juli) plaats vinden of als voorafgaand door een ter zake kundige wordt vastgesteld dat er geen broedende vogels aanwezig zijn. Dit geldt eveneens voor sterk geluidsproducerende werkzaamheden die op korte afstand van potentieel broedbiotoop worden uitgevoerd.

Op planlocatie 2 zijn meerdere holtes en een horst van een roofvogel aangetroffen.

Door de voorgenomen werkzaamheden op planlocatie 2 kunnen vogels met jaarrond beschermde nesten worden verstoord. Dit geldt voor de situatie waarbij de bomen worden gekapt, maar ook indien er door de werkzaamheden indirecte versturende effecten op de verblijfplaats plaatsvinden (bijvoorbeeld verstoring door geluid, afname foerageergebied). Het is nodig om middels aanvullend onderzoek vast te stellen of de horst en holten in het bosje in gebruik zijn door vogels met jaarrond beschermde nesten. Indien gebruik wordt vastgesteld is het van belang om aan te tonen of door de voorgenomen werkzaamheden de functionele leefomgeving in het geding komt. Van aantasting van de functionaliteit van een voortplantingsplaats of een vaste rust- of verblijfplaats is sprake wanneer er binnen de populatie onvoldoende alternatieve plekken zijn voor het behouden van vaste rust- en verblijfplaatsen en van essentieel leefgebied voor de gehele populatie. Het onderzoek moet aangeven hoeveel van het habitat verwijderd wordt of van kwaliteit vermindert (Soortenstandaard Buizerd van Dienst Regelingen). Het is hierbij relevant om de omgeving van de planlocatie mee te nemen in het onderzoek zodat duidelijk is of er voldoende alternatieven zijn. Op basis van luchtfoto's is duidelijk dat er in de omgeving wel potentiële alternatieve voortplantingslocaties zijn in de vorm van hoge bomen bij boerderijen. Indien de functionaliteit onvoldoende kan worden gegarandeerd is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd. Voor vogels is echter sprake van een zeer beperkt aantal belangen waarvoor ontheffing kan worden verleend.

Aanbevolen wordt om bij het aanvullend onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten ook mogelijke aanwezigheid van de steenuil rondom de naastgelegen boerderij mee te nemen.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1. Resultaten bureaustudie

Volgens de literatuur komen de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis (tabel 3 van de Flora- en faunawet) voor in de omgeving van de projectlocatie (www.telmee.nl & www.zoogdieratlas.nl).

6.3.2. Resultaten veldbezoek

De planlocaties zijn geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren (o.a. mol, veldmuis).

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) lichte en/of streng beschermde zoogdieren aangetroffen.

Er zijn gegevens bekend over het vóórkomen van de Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in de omgeving van de drie plangebieden. De aanwezigheid van geschikt biotoop is belangrijk. Voor de Noordse woelmuis kenmerkt het biotoop zich door een geïsoleerde ligging, moeras, rietland of drassige, extensief gebruikte hooi- en weilanden (bron: www.mineleni.nederlandsesoorten.nl) en voor de waterspitsmuis bestaat het biotoop uit niet te voedselrijk, helder water met waterplanten en begroeide oevers (bron: www.mineleni.nederlandsesoorten.nl).

Voor de beschermde zoogdieren noordse woelmuis en waterspitsmuis is geen geschikt habitat aanwezig in (de directe omgeving van) het plangebied. Licht en/of streng beschermde soorten worden niet in het plangebied verwacht.

6.3.3. Effectbespreking

De planlocaties zijn geschikt voor algemene soorten grondgebonden zoogdieren. Dit zijn alle soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht. Hieraan kan worden voldaan door vanaf één kant te werken, waardoor deze dieren de kans krijgen te vluchten naar aangelegen gebieden.

6.4 Vleermuizen

6.4.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie is naar voren gekomen dat er verschillende soorten vleermuizen in het gebied zijn waargenomen. Het gaat om de ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone dwergvleermuis (NDFB). Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in tabel 3 van de Flora- en faunawet.

6.4.2. Resultaten veldbezoek

Verblijfplaatsen

Er is geen bebouwing aanwezig binnen de locaties. Wel komen mogelijk verblijfplaatsen voor in de boomholtes in planlocatie 2 (foto 7).

Foto 7: op locatie 2 zijn in meerdere bomen holtes aangetroffen

Foerageergebied/vliegroutes

Binnen de planlocaties zijn aaneengesloten bomenrijen en beplantingen aanwezig die in gebruik kunnen zijn door vleermuizen als vliegroute en/of foerageergebied. Op locatie 1 geldt dit voor de aaneengesloten beplanting aan de westzijde van het plangebied (foto 8).

Foto 8: de aaneengesloten beplanting op locatie 1 is mogelijk in gebruik als vliegroute voor vleermuizen

Op locatie 2 zijn de bomen mogelijk in gebruik als foerageergebied voor vleermuizen. De bomenrij sluit niet aan op beplanting in de omgeving. Hierdoor is de verwachting dat deze bomen niet in gebruik zijn als vliegroute.

Op locatie 3 is de bomenrij langs de weg mogelijk in gebruik als vliegroute en/of foerageergebied.

6.4.3. Effectbespreking

Verblijfplaatsen

Indien de bomen worden gekapt op planlocatie 2 verdwijnen er mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is dan aanvullend onderzoek nodig om aanwezigheid uit te kunnen sluiten.

Foerageergebied/vliegroutes

Op alle drie locaties zijn bomenrijen of beplanting aanwezig die mogelijk in gebruik zijn als foerageergebied en/of vliegroute. Indien de bomen worden verwijderd, is nader onderzoek naar het gebruik door vleermuizen noodzakelijk.

Mogelijke indirecte effecten als verstoring door licht kunnen voorkomen worden door tussen zonsopgang en zonsondergang te werken in de periode april tot en met november.

Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstmatige verlichting, dient deze uitsluitend op de werkzaamheden worden gericht waarbij verlichting van de watergangen en de beplanting en bomenrijen wordt voorkomen.

6.5 Reptielen

6.5.1. Resultaten bureaustudie

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen (www.telmee.nl & www.ravon.nl).

6.5.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) reptielen waargenomen. Op basis van het biotoop worden deze ook niet verwacht.

6.5.3. Effectbespreking

Op de planlocaties komen geen (beschermde) reptielen voor. Negatieve effecten op deze soortgroep worden dan ook niet verwacht.

6.6 Amfibieën

6.6.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat er de rugstreeppad in (de directe omgeving van) het plangebied is aangetroffen. Deze soort is opgenomen in de tabel 3 van de Flora- en faunawet (www.telmee.nl & www.ravon.nl).

6.6.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Op basis van het biotoop worden ook geen licht tot streng beschermde amfibieën (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet) verwacht. De rugstreeppad komt voor in open, zandige gebieden zoals duinen, stuifzanden en heidevelden. Voor de voortplanting worden meestal ondiepe, vegetatiearme, tijdelijke kleine wateren gebruikt. Deze biotopen ontbreken op alle locaties en het voorkomen van de rugstreeppad wordt dan ook op basis van biotoop onwaarschijnlijk geacht.

Wel komen mogelijk algemeen beschermde amfibieën in het plangebied voor, zoals groen kikker of gewone pad (tabel 1 van de Flora- en faunawet).

6.6.3. Effectbespreking

Lichte en/of streng beschermde soorten amfibieën worden gezien biotoop en verspreiding niet in het plangebied verwacht. Negatieve effecten op deze soortgroep worden dan ook niet verwacht.

Mogelijk komen wel algemeen beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) in het plangebied voor. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht. Hieraan kan worden voldaan door vanuit 1 kant te werken.

6.7 Vissen

6.7.1. Resultaten bureaustudie

In (de directe omgeving van) het plangebied is in het verleden de kleine modderkruiper en rivierdonderpad (tabel 2 van de Flora- en faunawet) en bittervoorn (tabel 3 van de

Flora- en faunawet) aangetroffen (www.telmee.nl & www.ravon.nl).

6.7.2. Resultaten veldbezoek

De watergangen direct grenzend aan het plangebied maken geen onderdeel uit van het plangebied. Zij zijn tijdens het veldbezoek niet bemonsterd. Bemonstering was niet mogelijk vanwege ijsvorming.

6.7.3. Effectbespreking

Omdat de watergangen geen onderdeel uitmaken van het plangebied, worden er geen negatieve effecten op vissen verwacht.

Het is nog onduidelijk waar op de projectlocaties de werkzaamheden precies gaan plaatsvinden. Indien werkzaamheden grenzend aan de watergang plaatsvinden, kunnen negatieve effecten op beschermde vissen optreden. Vissen zijn gevoelig voor geluid en trillingen. Indien er door de werkzaamheden sterke geluidsverstoring en trillingen worden veroorzaakt, kan verstoring optreden. De effecten treden met name op wanneer er zal worden geheid. Vissenonderzoek is nodig als niet uit kan worden gesloten dat direct grenzend aan de watergang zal worden geheid. Indien beschermde vissen worden aangetroffen is bij heiwerkzaamheden ontheffing nodig.

6.8 Ongewervelden

6.8.1. Resultaten bureaustudie

Uit de bureaustudie komt naar voren dat in (de directe omgeving van) het plangebied de rouwmantel (tabel 3 van de Flora- en faunawet) is waargenomen (www.vlindernet.nl. en www.telmee.nl)

6.8.2. Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen licht en/of streng beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. Dit was ook niet de verwachting gezien het tijdstip in het jaar.

De rouwmantel heeft een voorkeur voor gevarieerde, open bossen met wilgen op vochtige, zonnige plaatsen en bosranden.

De soort is sinds 1964 in Nederland verdwenen als standvlinder. Sindsdien worden alleen nog zwervende vlinders gezien.

Op locatie 1 is aan de westzijde van het volkstuintencomplex een strook met opgaande (wilgen)beplanting aanwezig welke potentieel geschikt is voor de rouwmantel.

6.8.3. Effectbespreking

Er zijn in het verleden (2000-2013) waarnemingen van de rouwmantel gedaan in de omgeving van de plangebieden. Echter, de rouwmantel staat als 'verdwenen' op de Rode Lijst. Op dit moment zijn er geen populaties in Nederland, maar de soort komt wel jaarlijks in kleine aantallen voor. Dit betreffen zwervende exemplaren. De geplande ingreep zal dan ook geen negatieve effecten hebben op beschermde vlinders. Nader onderzoek naar het voorkomen van ongewervelden wordt niet nodig geacht.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Beschermde soorten

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 1. Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

		Tabel 1 algeme- ne soorten	Tabel 2 Licht bescherm- de soorten	Tabel 3 Streng bescherm- de soorten	Vogels
Planten	Rietorchis		X		
Vogels	Broedvogels algemeen				X
	Vogels met jaarrond beschermde nesten (boomholten; horst roofvogel, locatie 2)				X
Vleermuizen	ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis verblijfplaats (locatie 2) /foerageergebied (loc 1 en 2 en 3? Zie hfdst 6)			X	
Amfibieën	Algemene soorten	X			
Grondgebonden zoogdieren	Algemene soorten	X			

Uit de volgende soortgroepen zijn geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten:

- Reptielen;
- Vissen (niet onderzocht);
- Ongewervelden;

7.2 Ontheffing Flora- en faunawet

Er is ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt alleen voor licht en streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet); voor

algemene soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud een algemene vrijstelling.

In onderstaande tabel is per soortgroep aangegeven of de werkzaamheden resulteren in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en of er een ontheffing is benodigd. Ook is aangegeven of er nader onderzoek nodig is.

Tabel 2. Overzicht per soortgroep of nader onderzoek is benodigd en of er ontheffing op basis van de Flora- en faunawet is benodigd.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Planten	De taluds van de watergangen naast de projectlocatie zijn potentieel geschikt voor de rietorchis, die is opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet.	Niet nodig. Er vinden geen werkzaamheden in de bestaande waterkanten plaats bij de drie projectlocaties.	Niet nodig.. Zie noodzaak Nader onderzoek.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Vogels	De projectlocaties zijn geschikt voor diverse broedvogels. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd is de kans zeer groot dat broedende vogels worden verstoord. Daarnaast zijn er op locatie 2 mogelijk vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig.	Ja, nader onderzoek naar het gebruik van de (roofvogel)horst en boomholtes op locatie 2 (en steenuil bij naastgelegen woning).	Mogelijk. Voor het verstoren van broedende vogels en het vernietigen van nesten wordt geen ontheffing verleend. Verstoring en vernietiging dient in eerste instantie te worden voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd of waarbij er werkzaamheden plaatsvinden op het akkerland (voor locatie 3) uit te voeren buiten het broedseizoen*, of wanneer voorafgaand aan de werkzaamheden door een deskundige is vastgesteld dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn. Indien er op locatie 2 vogels met jaarrond beschermde nesten worden aangetroffen, is er ontheffing nodig indien behoud van de functionaliteit niet kan worden gegarandeerd.
Algemene grondgebonden zoogdieren	Op de projectlocatie komen algemene zoogdieren voor. Dit zijn soorten van tabel 1.	Nee	Nee
Vleermuizen	De projectlocaties 1 en 2 zijn mogelijk in gebruik als foerageergebied/vliegroute. De boomholten op locatie 2 zijn potentiële verblijfplaatsen.	Mogelijk. Indien er op de locaties 1 en 2 bomen gekapt worden is op deze locaties nader onderzoek nodig.	Mogelijk. Indien er uit nader onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen of cruciaal foerageergebied/vliegroute verdwijnt is een ontheffing van de Flora- en faunawet benodigd.

	Toelichting	Nader onderzoek?	Ontheffing Flora- en faunawet ?
Amfibieën	Op de projectlocatie komen algemene amfibieën voor. Dit zijn soorten van tabel 1.	Nee.	Nee.

** Voor broedvogels zonder vaste rust -, nest- of verblijfplaats is geen ontheffing nodig voor het verstoren van leefgebied, mits er tijdens de verstoring geen bewoonde nesten aanwezig zijn. In de regel kan het broedseizoen worden aangehouden. Voor het broedseizoen geldt geen vaste periode. Het verschilt per soort. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Moeras- en watervogels broeden meestal tussen 1 april en 15 augustus. Het gaat echter om een broedgeval, ongeacht de datum.*

7.3 Gebiedsbescherming

Gezien de afstand worden er door de voorgenomen ingreep geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht.

Er liggen verschillende gebieden rondom de planlocaties die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor de bouw van de woningen zal een nieuw inpassingsplan nodig zijn. Hierbij toetst de provincie in hoeverre er sprake is van aantasting van de kwaliteiten van de EHS. Er vindt geen ruimtebeslag plaats. Wat betreft de indirecte effecten verwacht de provincie Noord Holland geen problemen voor de drie herontwikkelingslocaties in het kader van de EHS.

7.4 Aanbevelingen

Op basis van de conclusies uit de quick scan zijn er de volgende aanbevelingen:

1. Indien er werkzaamheden in de waterkanten plaats vinden dient nader onderzoek aan te tonen of de rietorchis voorkomt op de planlocaties.
2. Op locatie 2 is nader onderzoek naar het gebruik van de (roefvogel)horst en boomholtes door vogels noodzakelijk. Aanbevolen wordt om hierbij tevens aanwezigheid van de steenuil bij de naastgelegen woning mee te nemen. Bij aanwezigheid van vogels met een vaste verblijfplaats is een beoordeling van het behoud van de functionaliteit nodig.
3. Indien er werkzaamheden op locatie 1 gaan plaats- vinden waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd dient er nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik als foerageergebied door vleermuizen.
4. Indien de bomen op locatie 2 worden gekapt dienen de boomholten te worden onderzocht op het voorkomen van vleermuizen.

5. Werkzaamheden op locatie 1 en 2 waarbij bomen/struiken/vegetatie worden verwijderd, dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor locatie 3 geldt vanwege mogelijk voorkomen van weidevogels eveneens dat bouwrijp maken buiten het broedseizoen moet worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden vastgesteld dat er op de planlocatie geen broedende vogels aanwezig zijn. Indien er in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn mag er niet gewerkt worden.
6. Werkzaamheden waarbij bomen/struiken/vegetatie wordt verwijderd moeten vanaf één zijde worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren tijd hebben om te vluchten (zorgplicht).
7. Tijdens eventuele nachtelijke werkzaamheden dient uitstraling van kunstlicht naar de omgeving zoveel mogelijk te worden beperkt. Hiertoe dient gebruik te worden gemaakt van gerichte verlichting waarbij de bomen en de watergangen worden ontzien.

Per locatie zijn de volgende maatregelen van toepassing:

Locatie	Maatregel
1	1, 3, 5, 6, 7
2	1, 2, 4, 5, 6, 7
3	1, 5, 7

8 Literatuurlijst

- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.libellennet.nl
- www.vlindernet.nl
- www.ravon.nl
- Creemers, R. & Delft, J. van 2009. Atlas van reptielen en amfibieën in Nederland, Ravon.
- Ravon, 2006. Het waarnemen van amfibieën en reptielen.
- Limpens, H. & J. Regelink, R. Koelman, 2009. Vleermuizen en planologie (syllabus). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem..
- Sovon, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Soortenstandaard steenuil 2012. Versie 1.0. december 2012. Dienst Regelingen, Ministerie van Economische Zaken

Colofon

Opdrachtgever Provincie Noord-Holland

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Omgeving en Conditionering

Gebouw Daalse Kwint
Daalseplein 101
3511 SX Utrecht

Telefoon 0302653615

Ondertekenaar Gideon Vreeman
Adviseur ecologie

Projectnummer RM000888

Opgesteld door Gideon Vreeman

© 2013, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.